

BREGZIT

Od referenduma do izlaska iz EU

Autor: Strahinja Subotić, mladi istraživač
Dizajnerka: Anesa Omeragić, asistentkinja za komunikacije i organizaciju događaja
Stručna redakcija: Larisa Bruner, mlada istraživačica, Centar za evropsku politiku (EPC, Brisel)

U kontekstu povećanog evroskepticizma **23. januara 2013. godine**, tadašnji premijer Ujedinjenog Kraljevstva (UK) **Dejvid Kamerun** obećao je referendum o članstvu UK u Evropskoj uniji (EU) u slučaju svoje izborne pobjede

29. marta 2017. UK zvanično pokreće **ČLAN 50**

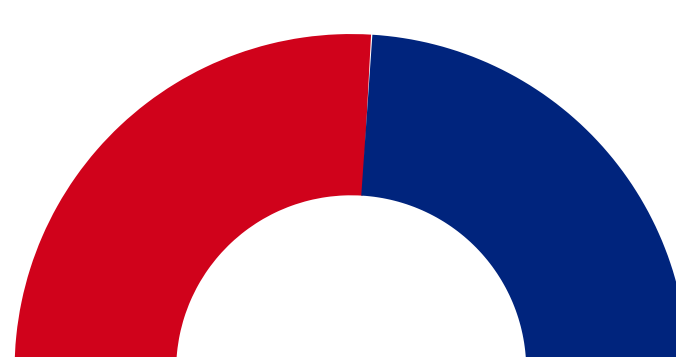
Premijerka UK **Tereza Mej** je obavestila Evropski savet o nameri UK da napusti EU, čime počinje **dvogodišnji period** za sporazumni **RAZVOD**

23. juna 2016. održan je referendum
Građani su glasali da UK napusti EU

NAPUSTITI
51.9%

OSTATI
48.1%

72.2% izlaznost!

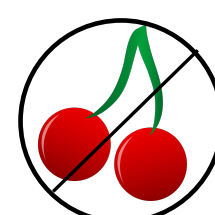

FAZNI PREGOVORI za napuštanje EU

KLJUČNI PRINCIPI:

Ništa nije dogovoreno dok sve ne bude dogovoreno

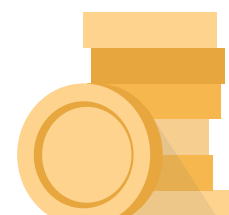
Četiri slobode Jedinstvenog tržišta su nedeljive - nema probiranja

KLJUČNI PROBLEMI:

Prava građana

Finansijska nagodba

Severna Irska

sat otkucava!

Jun 2017.

Jun - decembar 2017. Prva faza

Obezbediti što viši stepen **predvidivosti** i **pravne sigurnosti** za građane, preduzeća, zainteresovane strane i međunarodne partnere, u vezi sa neposrednim posledicama povlačenja UK iz Unije.

Ustanoviti **način razdvajanja** UK od EU, kao i odricanja od svih prava i obaveza koje je UK prethodno preuzela na sebe kao članica EU.

19. jun 2017.

Pregovori između EU i UK su zvanično otpočeli

20. oktobar 2017.

EU27 su se složili da nije bilo „dovoljnog napretka“ u pregovorima

08. decembar 2017.

Zajednički izveštaj pregovaračkih strana UK i EU

Načelni dogovor je postignut u sve tri ključne oblasti

UK je obećala da **neće biti „čvrste granice“** između Republike Irske i Severne Irske

15. decembar 2017.

EU27 su se dogovorile da je postignut „dovoljan napredak“

Februar - jun 2018. Druga faza (u toku)

Postizanje **sveobuhvatnog dogovora** o tranzicionom periodu i okviru za buduće odnose između UK i EU.

Oblikovanje svih obaveza dogovorenih tokom Prve faze u **pravne okvire**

Pronalaženje praktičnog rešenja za pitanje **Severne Irske** (najveća prepreka)

28. februar 2018.

EU je objavila **Nacrt sporazuma o povlačenju UK iz Unije**

19. mart 2018.

Pregovarači su postigli **dogovor o 75% Nacrta sporazuma o povlačenju UK iz Unije**

Dogovoreno je da se prelazni period okonča 31. decembra 2020.

Opcija „sigurnosne mreže“ je dogovorena – pravna garancija da neće biti „čvrste“ granice na irskom ostrvu

28. - 29. jun 2018.

EU27 treba da se dogovore da li je postignut „dovoljan napredak“

Zamišljeni rok da se reši pitanje Severne Irske

Jun - oktobar 2018. Treća faza

Finalizacija **poslednjih detalja** u svim oblastima

Dogovoreno o principima **budućih odnosa**

06. jul 2018.

„Čekers plan“

Zona slobodne trgovine robom

Pridržavanje pravila EU za većinu proizvoda

Održavanje visokih regulatornih standarda iz oblasti zaštite životne sredine, socijalne politike i politike zapošljavanja, kao i politike zaštite potrošača

Zadržavanje Evropskog suda pravde kao institucije nadležne za tumačenje pravila EU

Posebno ugovoreni carinski aranžman

UK da primenjuje svoju spoljnotrgovinsku politiku i tarife za dobra koja su namenjena britanskom tržištu, dok bi trgovinske mere Unije simultano primenjivalo za dobra koja su namenjena tržištu EU.

Glavni pregovarač Dejvid Dejvis i ministar spoljnih poslova Boris Džonson podnose ostavku iz protesta

20. septembar 2018. Samit u Salzburgu

EU27 odbijaju „Čekers plan“

Prvobitno je zamišljeno da se sva otvorena pitanja reše do početka ovog samita. Ipak, pregovori su se nastavili.

Oktobar 2018. - mart 2019. Četvrta faza (u toku)

Zaključivanje konačnog **„Dogovora o povlačenju“**

Donošenje **„Političke deklaracije o budućim odnosima“**

Dobijanje podrške od strane parlamenta UK i lidera EU27

14. novembar 2018.

Usaglašen konačan nacrt „Dogovora o povlačenju“ među pregovaračkim stranama

Dogovorena opcija „sigurnosne mreže“²

- *Jedinstvena carinska zona između EU i UK*

- *Severna Irska će se usaglašavati sa delom pravila jedinstvenog tržišta EU*

Međusobne garancije za prava građana

- *Pravo na boravak, studiranje, rad...*

UK će ispoštovati svoje preostale finansijske obaveze koje ima prema EU

Evropski sud pravde će nastaviti da ima jurisdikciju u UK kada je u pitanju tumačenje zakona EU

Dogovoren okvir „Političke deklaracije“

Glavni pregovarač Dominik Rab podnosi ostavku iz protesta

25. novembar 2018.

„Dogovor o povlačenju“ i „Politička deklaracija“ su odobreni od strane EU27

12. decembar 2018.

Glasanje o nepoverenju u Konzervativnoj partiji

Premijerka Mej je preživela glasanje (200 članova ju je podržalo, dok je 117 bilo protiv)

15. januar 2019.

Parlament UK odbacuje „Dogovor“ Najveći poraz za jednog premijera u modernoj istoriji UK (432 je bilo protiv, dok je 202 podržalo)

Glasanje o nepoverenju u parlamentu UK Premijerka Mej je preživela glasanje (325 ju je podržalo, dok je 306 bilo protiv)³

12-14. mart 2019.

Parlament donosi značajne odluke:

- „Dogovor“ je po drugi put odbačen
- *Mogućnost napuštanja EU bez dogovora je u potpunosti odbijena*
- *Zahtev za ekstenzijom je podržan*

21. mart 2019.

EU27 odobravaju kratku ekstenziju:

a) do **22. maja**, ukoliko parlament UK ipak izglasa „Dogovor“ pre 29. marta

- *period tokom kojeg bi se „Dogovor“ ratifikovao, a UK na kraju napustila EU*

b) do **12. aprila**, ukoliko podrška za „Dogovor“ izostane u parlamentu UK

- *ostavlja se mogućnost duže ekstenzije*

Sledeći mogući koraci:

1. „Dogovor“ premijerke Mej?

2. Duža ekstenzija pregovora?

3. Drugi referendum?

4. Vanredni izbori u UK?

5. Brexit bez dogovora?

6. Odustajanje od Bregzita?

ŠTA NAKON PREGOVORA?

~~Oktobar 2018. - mart 2019.~~

(prvobitno planirano)

~~29. mart 2019.~~

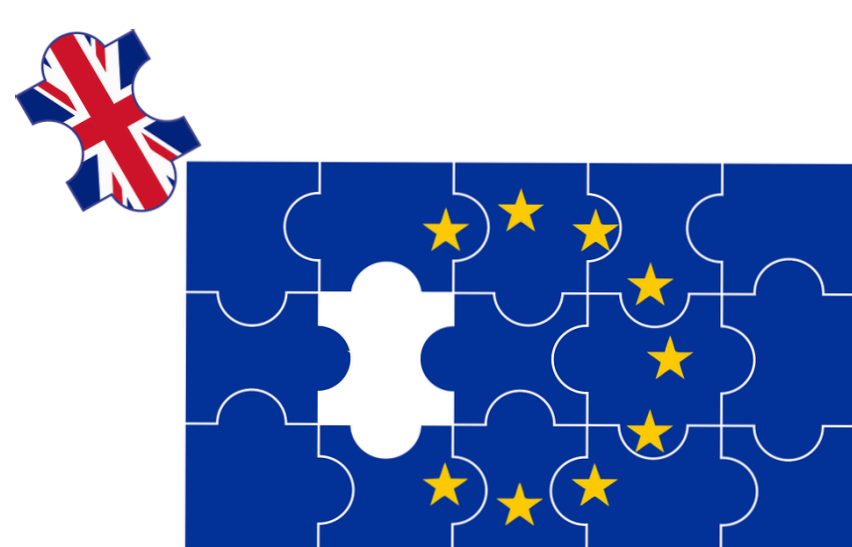
(prvobitno planirano)

Proces ratifikacije

Parlament UK ratifikuje, Evropski parlament daje odobrenje i Savet EU zaključuje

UK napušta EU⁴

Prelazni period⁵

UK ostaje potpisnik postojećih trgovinskih ugovora EU

Evropski sud pravde će imati nadležnost nad pitanjima vezanim za zakonodavstvo i građane EU

EU i UK će pregovarati o novim, post-Bregzit odnosima⁶

UK gubi moć odlučivanja u institucijama EU

UK nastavlja da usvaja i sprovodi zakonodavstvo EU

Građani UK i EU u potpunosti zadržavaju svoja prava

UK će nastaviti da plaća svoj deo u budžetu EU

1. Pregovori se takođe bave i drugim pitanjima, uključujući pitanja vezana za Euratom; tekuće pravosudne i administrativne postupke u Uniji; pitanja vezana za funkcionisanje institucija, agencija i tela Unije; robu koja se stavlja na tržište u okviru zakona EU pre samog povlačenja iz Unije; prava intelektualne svojine; tekuće postupke javnih nabavki i pitanja vezana za carine. Pregovori o ovim pitanjima ne prate nužno isti raspored prema kojem se vode pregovori o ključnim pitanjima.

2. Opcija sigurnosne mreže će se primenjivati po završetku prelaznog perioda i trajeće sve dok buduća veza ne postane primenjiva.

3. Premijerka Mej je nastavila da nastoji da osigura dodatna uveravanja o opciji „sigurnosne mreže“, kako bi je učinio prihvatljivijim za članove parlamenta UK.

4. UK će napustiti EU 29. marta 2019. godine, osim ukoliko UK ne povuče svoju nameru da istupi iz EU ili ako se obe pregovaračke strane ne dogovore o ekstenziji.

5. Prelazni period bi trebalo da omogući nesmetani prelazak iz članstva u EU u novi EU – UK okvir.

6. U zavisnosti od uspešnosti pregovora, oni mogu potrajati i nakon prelaznog perioda.